

38. TRT Çocuk Kitaplık örneğinde kitap kahramanlarına atfedilen mesleklerin karşılaştırılması

Hülya YOLASIĞMAZOĞLU¹

APA: Yolasiğmazoğlu, H. (2023). TRT Çocuk Kitaplık örneğinde kitap kahramanlarına atfedilen mesleklerin karşılaştırılması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (33), 616-628. DOI: 10.29000/rumelide.1285338

Öz

Bu araştırmada, kitap kahramanlarına atfedilen mesleklerin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç ile, TRT Çocuk Kitaplık bünyesinde yer alan eserlerden ölçüt örnekleme yolu ile seçilen 202 çocuk kitabı incelenmiş ve kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen mesleklerin kitap kahramanlarının cinsiyetlerine, kitap yazarlarının cinsiyetlerine ve kitap yazarlarının yerli ya da yabancı olması durumuna göre farklılık gösterip göstermediği sorularına yanıt aranmıştır. Betimsel tarama modelinde tasarlanan bu araştırmada veriler, doküman inceleme yöntemi ile elde edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde öncelikle, betimleyici istatistiklerden yüzde ve frekans analizi, ardından ki-kare testi kullanılarak hesaplamalar yapılmış; elde edilen sonuçlar tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre: araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen meslekler, ilgili kahramanın cinsiyetine göre anlamlı yönde farklılık göstermektedir. Cinsiyeti kadın olan kahramanlara en çok 'Profesyonel Meslek Mensupları' grubu altında yer alan meslekler, cinsiyeti erkek olan kahramanlara ise en çok 'Yönetici' ile 'Hizmet ve Satış Elemanları' grubu altında incelenen meslekler atfedilmiştir. Bunun ile birlikte, araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen meslekler, kitap yazarlarının cinsiyetine ve de yerli ya da yabancı olması durumuna bağlı olarak farklılık göstermemektedir.

Anahtar kelimeler: Karşılaştırmalı çocuk edebiyatı, TRT Çocuk Kitaplık, kitap kahramanı, mesleki kalıplar, toplumsal cinsiyet

The Comparison of Professions Attributed to Book Heroes in the Sample of TRT Children's library

Abstract

A This study aims to compare the professions attributed to book heroes. For this purpose, 202 children's books, which selected from the works in TRT (Turkish Radio and Television Corporation) Children's Library using criterion sampling method, were examined. Answers were sought to the questions of whether the professions attributed to the heroes in the books differed by the gender of the book heroes, the gender of the book authors and whether the book authors were national or foreigner. The study used the descriptive survey design, and the data were collected through document analysis method. The data were first analyzed using percentage and frequency analysis, which are methods among descriptive statistics, and then the chi-square test. The results were presented in tables and then interpreted. According to the results obtained, the professions attributed to the heroes in the books examined in the study differed significantly by the gender of the heroes in question. Female heroes were mostly attributed to the professions under the 'Professional Jobs'

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü (Giresun, Türkiye), hulya.yolasiğmazoglu@giresun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4480-6383 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 13.03.2023 kabul tarihi: 20.04.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1285338]

group, while male heroes were mostly attributed to the professions under the 'Manager' and 'Service and Sales Personnel' groups. However, the professions attributed to the heroes in the books examined did not differ by the gender of the book authors and whether they were nationals or foreigners.

Keywords: Comparative children's literature, TRT Children's Library, book heroes, occupational stereotypes, gender

Giriş

Çocuk kavramı; masumiyet, saflık, geleceğin mimarı, işlenmemiş bir levha benzeri metaforlarla betimlenebileceği gibi bu metaforların oluşturduğu geniş bir küme olarak da ifade edilebilir. Çocuğu betimlemede kullanılan her bir metafor, çocuk kavramına bir genelleme yaklaşımı kattığı kadar çocukla ilgili geleceğe yönelik beklentileri de içermektedir. Diğer bir ifadeyle masumiyet, saflık, geleceğin mimarı gibi toplum tarafından kabul gören niteliklerin çocuğa atfedilmesiyle onun ileriki yıllarda kendine, ailesine ve topluma yararlı bir insan olması gerektiğinin altı çizilmektedir. Yararlı bir insan olma çabasıyla çocukla ilgili beklentilerde bilinçli bir eğitim sürecinin gerçekleştirilmesi gerektiğine işaret edilmektedir.

Çocukta istendik yönde davranış değişikliği meydana getirilmesi için planlanan eğitim sürecinde, ilk öğrenmelerini gerçekleştirdiği aile ortamından başlayarak okul ve okul dışındaki sosyal çevresini düzenlemek önem arz etmektedir. Çocuğa iyi ve doğru bir öğrenme ortamı oluşturmanın en bilindik yolu olarak görülen kitaplar, çocuğun gelişiminde önemli bir işlev üstlenmektedir (Sever, 2013). Çocuk için kitaplar; iyi bir dost, iyi bir eğitimci, iyi bir yol göstericidir denilebilir. Özellikle okul öncesi dönem, gelişim dönemi açısından en kritik öğrenmelerin gerçekleştirildiği bir dönem olduğu için bu dönemde, çocuğa aktarılmak istenen her türlü bilgi, beceri, tutum, davranış, inanç, değer, görsel ve dilsel iletiler kolay ve hızlı bir biçimde edebî eserler aracılığıyla aktarılabilir (Karatay, 2011). Dolayısıyla edebî eserin nitelikli olup olmaması ve çocuğa vermek istediği iletileri kurgulama biçimi önemli hâle gelmektedir.

Çocuğun gelişimini çok yönlü destekleyen çocuk edebiyatı eserlerinin nitelikli olması; yazın ilkelerinin iyi örneklerini göstermesi ve hayal dünyasının zenginleşmesine katkı sunmasıyla yakından ilişkilidir. Bununla birlikte nitelikli bir edebî eser; kahramanlar ile özdeşim kurma, dil ve anlatım becerilerini geliştirme, sözcük dağarcığını zenginleştirme, yanlış bilgilerin doğrusunu öğrenme, kültürel farkındalık yaratma, empati yeteneğini geliştirmeye olanak sağlamaktadır (Nodelman & Reimer, 2003). Buradan hareketle nitelikli edebî esere ait özelliklerin çocuğun gelişimini destekleyen özellikler olduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle neden kitap okumak gerekir, sorusunun cevabını nitelikli bir edebî eserin özellikleriyle açıklamak mümkündür. Bu durumda, nitelikli edebî eserlerle buluşturulan çocuk, birçok kazanım edinmiş olur.

Hedef kazanım doğrultusunda çocuğun yönlendirildiği edebî eserlerde, konuların kurgulanış biçimi ile kahramanların sahip olduğu özelliklerin sunuş yolu önem arz etmektedir. Edebî eserlerle buluşan çocuklar, kahramanla bağ geliştirerek özdeşim kurabilmektedir. Kahramanın olaylara bakış açısı, çocuğun bakış açısının nasıl olması gerektiği konusunda fikir vermektedir. Edebî eserin kahramanı, çocuk için bir modele dönüşmektedir (Çakmak Güleç & Geçgel, 2006). Dolayısıyla çocuk için doğru modellerin oluşturulması, eserin eğitimci yönünü öne çıkarmaktadır. Diğer taraftan olumsuz unsurlarla sematize edilen modeller, çocuğun gelişiminde oluşturulmak istenen doğru örüntülerin yönünü

değiştirmektedir (Gürşimşek & Günay, 2005). Bu bağlamda çocuğun dış dünyayı kahramana, kahramanın taşıdığı özelliklere ve kahramanın içinde yaşadığı dünyaya göre algıladığı düşünülebilir.

Edebî eseri kaleme alan yazar, kahramanı yaratırken ona biçtiği rolleri, belli bir anlayışın somut ifadesi olarak oluşturmaktadır. Diğer bir deyişle yazar, kahramanın özelliklerini kurgularken yaşadığı toplumun anlayışını örneklerdir. Bu örneklemeler içinde dikkat çeken yaklaşımlardan biri, cinsiyetçi bakış açısına aittir. İlgili literatür incelendiğinde; çocuk eserlerinde kahramanın özelliklerinin, toplumda kadın ya da erkek için biçilen rollere uygun betimlemelerden oluştuğu dikkat çekicidir.

Esen & Bağlı (2002) tarafından yapılan çalışmada, ilköğretim 1. sınıf Alfabe ve Türkçe ders kitabında yer alan metinlerde geçen yetişkin figürlerinin kadın ya da erkek olma ayırımına göre resmedildiği ifade edilmiştir. Kadınların daha çok ev ve evle ilgili mekânlarda; erkeklerin ise kamu alanlarındaki mekânlarda tasvir edildiği belirlenmiştir. Kadınların çocuk, temizlik gibi ev çevresindeki işlerle meşgul olduğu; erkeklerin ise kamu ve iş yaşamında görüldüğü yönünde tespitler oldukça ilgi çekicidir. Anderson & Hamilton (2005) çalışmasında; çocuk kitaplarında yer alan kadın ve erkek kahramanların uğraştıkları meslek, ebeveyn rolü ve kişisel yetenekler yönüyle belirgin farklılıklarla sunulduğu ifade edilmiştir. Kadınlar pasif konumda gösterilirken erkekler aktif şekilde betimlenmiştir. Çubukçu & Sivashgil (2007) çalışmasında 7. sınıf İngilizce ders kitabı cinsiyet yönüyle ele alınmış, kadın ve erkek kahramanlara atfedilen roller değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda kadınların geri planda kaldığı, erkeklerin ön plana çıkarıldığı geleneksel kalıp yargılara rastlandığı rapor edilmiştir. Salman Erden (2019) çalışmasında okul öncesi çocuklar için yazılan eserlerde cinsiyet olgusunu incelemiştir. Yapılan araştırmanın sonucunda toplumsal cinsiyetle ilgili iletilere rastlanılmadığını ancak atfedilen mesleklerde toplumsal cinsiyetin izlerinin bulunduğu ifade edilmiştir. Kadınlar, güç gerektirmeyen; erkekler, güç gerektiren işler içinde betimlenmiştir. Özen vd. (2022) çalışmasında 3-6 yaş çocukları için yayımlanan kitaplarda cinsiyet ile kahramana atfedilen meslekler arasında anlamlı farklılık olduğu ifade edilmiştir. Yapılan başka bir çalışmada; incelenen çocuk kitaplarında erkeklerin meslek dağılımı bakımından kadınlara kıyasla daha fazla çeşitlilik gösterdiği, kadınların dezavantajlı olarak yansıtıldığı yönünde tespitlere yer verilmiştir (Somer Ölmez & Değirmenci, 2015). Dilek (2014) çalışmasında; incelenen öykülerde cinsiyetçi söylemlere rastlandığı ve kadın kahramanların meslek grubu betimlemelerinde toplumdaki ataerkil özelliklerin ön planda tutulduğu ifade edilmiştir. Sözü edilen çalışmalardan hareketle çocuk edebiyatı eserlerinde kahramanlarla ilgili özellikler verilirken toplumdaki genel yargı kalıplarından çıkılmadığı söylenebilir. Hem eski hem de güncel çalışmalarda, çocuk edebiyatı eserlerinde yer verilen kadın kahramanların eril yaklaşımla betimlendiği vurgusu, toplumsal cinsiyet yaklaşımının kahramana atfedilen mesleklerle devam ettirildiğini düşündürmektedir.

Çocuk edebiyatı eserlerinde toplumsal cinsiyet söylemlerinin meslek grupları üzerinden devam ettirilmesi, çocukların düşünce dünyasının şekillendirilmesi açısından olumsuz bir etki yaratabilir. Ayrıca çocuk edebiyatı eserlerinde kahramanlara atfedilen mesleklere göre özdeşim kuran çocuk, meslek grubunu belirlerken cinsiyetçi bir yaklaşım benimseyebilir. Bu tür olumsuz durumların ortaya çıkmaması adına çocuk edebiyatı eserlerinde geleneksel yargı kalıplarının yıkılması, kahramanlara atfedilen mesleklerin toplumsal cinsiyet yaklaşımından uzak ve modern çağa uygun formda ele alınması gerekmektedir. Bu sebeple, çocuk edebiyatı eserlerinin kahramanlara atfedilen meslekler yönüyle incelenmesi ve bu inceleme sonucunda belli çıkarımlara ulaşılması, konuya yönelik farkındalık oluşturma açısından önemli bir katkı sağlayacaktır. Alanda yapılan çalışmalarda basılı materyallerin bu bakımdan incelendiği (Anderson & Hamilton, 2005; Esen & Bağlı, 2002; Çubukçu & Sivashgil, 2007; Dilek, 2014; Koyunoğlu, 2022; Salman Erden, 2019; Somer Ölmez & Değirmenci, 2015) ancak TRT

Çocuk Kitaplığında yer alan kitapların kahramanlara atfedilen meslekler yönüyle ele alınmadığı görülmüştür. Buradan hareketle bu araştırmada, TRT Çocuk Kitaplık örneğinde kitap kahramanlarına atfedilen mesleklerin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç ile, kitap kahramanlarına atfedilen meslekler

1. kitap kahramanlarının cinsiyetlerine,
2. kitap yazarlarının cinsiyetlerine,
3. kitap yazarlarının yerli ya da yabancı olması durumuna

göre farklılık göstermekte midir? sorulara yanıt aranmıştır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ile analizine dair bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın modeli

Kitap kahramanlarına atfedilen mesleklerin karşılaştırılmasına dayalı olan bu araştırma, betimsel tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modelleri; “çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkındaki genel yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleri” olarak tanımlamaktadır (Karasar, 2012: 79). Aynı zamanda sonuçların genellenebilirliğini sağlamak için, araştırılan alanda mümkün olduğunca uygun yayını tarama ve analiz etme yöntemi olarak tercih edilen betimsel tarama yöntemi ile, sonuçlara dair frekans analizlerine ulaşmak ve böylece taranan araştırmaları betimsel açıdan incelemek mümkündür (King & He, 2005).

Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırmanın evreni, TRT Çocuk Kitaplık bünyesindeki kitaplardır.

TRT Çocuk Kitaplık, 23 Nisan 2021’de hizmete sunulmuş olan dijital kütüphane uygulamasıdır. Kütüphane, oyun çağı ve okul çağı çocukları için özel olarak tasarlanmıştır. Hedefi: çocuklarda kitaplara karşı ilgi ve sevgi oluşturmak; çocukların okuma alışkanlıklarına katkıda bulunmak, kitap okuma ve dinleme deneyimlerini eğlenceli kılmak, kitap okuma ve dinleme deneyimlerinde aileleriyle birlikte kaliteli ve eğlenceli saatler geçirebilmelerine aracılık etmek; çocukların görsel, işitsel, bilişsel ve duygusal gelişimlerini desteklemek, hayal dünyalarını zenginleştirmek ve yaratıcılıklarını artırmak; kişisel kütüphane özelliği ile, kendi kitaplıklarını oluşturma fırsatı sunmak olarak sıralanabilir.

TRT Çocuk Kitaplık bünyesindeki kitaplar; ses, animasyon, interaktif oyun ve aktiviteler ile desteklenmiştir. Etkileşimli olan bu kütüphaneden hizmet alabilmek, sürekli olarak çevrimiçi olmayı gerektirmemektedir. Kitaplar, uygulama üzerinden ücretsiz olarak bir kez ilgili cihaza indirildikten sonra çevrimdışı ortamlarda da okunabilme ve dinlenebilme özelliklerine sahiptir (bkz. <https://www.trtcocuk.net.tr/>).

TRT Çocuk Kitaplık bünyesindeki kitaplar, *Bizim Kahramanlar*, *Bizim Masallar*, *Doǧanın Masalı*, *Hayatın İçinden* ve *Meraklı Bilgin* olmak üzere beş grup altında toplanmıştır. Pedagog ve eğitimciler tarafından onaylı olan kütüphane kitaplarına sık sık yenileri eklenmektedir (bkz. <https://www.trtcocuk.net.tr/>).

Araştırmanın örnekleme; amaçlı örneklem altında incelenen 'ölçüt örnekleme' tekniğine göre belirlenmiştir. Bu teknikte örneklem, daha önceden belirlenmiş ölçütlere uyan inceleme nesneleri arasından seçilir (Patton, 2014, s. 243). Buna göre incelenecek kitapların; verilerin toplandığı tarihlerde TRT Çocuk Kitaplık uygulamasında yer alıyor, hem oyun hem de okul çağı çocuklarına hitap ediyor ve de anlatma esasına dayanıyor olmaları amaçlanmıştır. Bu ölçütler ışığında; araştırma verilerinin toplandığı tarihlerde TRT Çocuk Kitaplık uygulamasında *Bizim Masallar*, *Doǧanın Masalı*, *Hayatın İçinden* ve *Meraklı Bilgin* adlı gruplarda yer alan ve hedef kitlesi 3-9 yaş çocukları olan tüm kitaplar, araştırmanın örnekleme olarak seçilmiştir. *Bizim Kahramanlar* adlı grupta yer alan kitaplar ise, TRT Çocuk kahramanlarının lisanslı örnekleridir; hem oyun hem de okul çağı çocuklarına hitap etme niteliğinden uzaktır. Bu nedenle, örnekleme dahil edilmemişlerdir.

Araştırmanın örneklemini oluşturan kitaplara ilişkin bilgiler Tablo 1'de, bu kitapların yazarlarına ilişkin bilgiler ise Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 1. İncelenen Kitaplara İlişkin Bilgiler

	Frekans (f)	Yüzde (%)	
Kitap Serisi	Bizim Masallar	40	19,8
	Doǧanın Masalı	45	22,3
	Hayatın İçinden	58	28,7
	Meraklı Bilgin	59	29,2
	Toplam	202	100,0

Tablo 1'de yer aldığı üzere; araştırma kapsamında toplam 202 kitap incelenmiştir. İncelenen kitapların 40 tanesi (%19,8) *Bizim Masallar*, 45 tanesi (%22,3) *Doǧanın Masalı*, 58 tanesi (%28,7) *Hayatın İçinden* ve 59 tanesi (%29,2) *Meraklı Bilgin* grubundandır.

Tablo 2. İncelenen Kitapların Yazarlarına İlişkin Bilgiler

	Frekans (f)	Yüzde (%)	
Cinsiyeti	Kadın	163	81,7
	Erkek	37	18,3
	Toplam	202	100,0
Yerli/Yabancı Olma Durumu	Yerli	180	89,1
	Yabancı	22	10,9
	Toplam	202	100,0

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya konu kitapların yazarlarından 163 tanesinin (%81,7) kadın, 37 tanesinin de (%18,3) erkek olduğu anlaşılacaktır. Tablo incelemesinin devamında, araştırma kapsamında incelenen kitapların yazarlarından 180 (%89,1) tanesinin Türk (yerli), 22 (%10,9) tanesinin ise yabancı yazar olduğu görülecektir.

Araştırma verilerinin toplanması ve analizi

Araştırma verilerini toplamak için, örnekleminin derinlemesine ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan *doküman inceleme yöntemi* kullanılmıştır. Doküman inceleme, “araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı veya yazılı olmayan materyallerin toplanıp, amaç doğrultusunda analizini kapsayan veri toplama yöntemidir” (Yıldırım & Şimşek, 2008: 188).

Araştırma verilerinin toplanması yolunda öncelikle, TRT Çocuk Kitaplık uygulaması araştırmacı tarafından ilgili cihaza yüklenmiştir. Ardından örnekleme oluşturan kitapların her biri, herhangi bir işleme tabi tutulmadan okunmuş ve bütün hakkında bir fikir edinmeye çalışılmıştır. Okuma işlemi, araştırmanın amacı doğrultusunda farklı zamanlarda tekrarlanmıştır. Bu işlemde, kitap kahramanlarının cinsiyetlerini ve kendilerine atfedilen meslekleri inceleyip tespit etme yoluna gidilmiştir. Mesleklerin belirlenmesinde, isimlendirilmesinde ve gruplandırılmasında *ISCO 08 - Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması* temel alınmıştır. Bu sınıflamaya göre ‘ev hanımlığı’ ve ‘öğrencilik’ her hangi bir meslek grubuna dahil değildir. Bunun ile birlikte ‘meslek’ kavramının tanımına da uymamaktadır (bkz. Türk Dil Kurumu, t.y.). Bu nedenle, incelenen kitaplarda yalnızca ‘ev hanımlığı’ veya ‘öğrencilik’ rolü üstlenmiş olan varlıklar, mesleği belirsiz kahramanlar grubuna dahil edilmiştir. Son olarak belirlemeler, araştırmacı tarafından ilgili literatür taranarak hazırlanmış olan formun ilgili yerlerine işlenmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla, araştırma verilerini çeşitlendirme yolu tercih edilmiştir. Bu amaçla; Türkçe, sınıf ve okul öncesi öğretmeni adaylarından oluşan büyük bir grubun, araştırmaya konu kitapları, kahramanlarına atfedilen meslekler bakımından, araştırmacı tarafından kendilerine bildirilen meslek kategorileri dahilinde incelemesi ve kahramanlara atfedilen meslekleri belirlemesi sağlanmıştır. Söz konusu grubun belirlemeleri, araştırmacının daha önceden elde ettiği veriler ile karşılaştırılmış; verilerin birbirleriyle tutarlı olup olmadığı incelenerek sonuçlar doğrulanmıştır.

Araştırma konusu kitapların incelenmesi ile elde edilen veriler, öncelikle SPSS 24 programına girilmiştir. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra, veriler çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde öncelikle, betimleyici istatistiklerden yüzde ve frekans analizi, ardından araştırma problemlerinin yanıtı için gerekli analizler kullanılarak hesaplamalar yapılmıştır. Araştırma problemlerine yanıt aranırken iki kategorik değişkenin birbirine göre farklılaşma durumlarının incelenmesi amacıyla ki-kare testi kullanılmıştır. Son olarak, elde edilen sonuçlar tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde; araştırma verilerinin analizleri ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların cinsiyetlerine göre dağılımlarının frekansları ve yüzdelik oranları, Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Kahramanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Kahramanın Cinsiyeti	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kadın	219	20,4
Erkek	272	25,3
Belirsiz	584	54,3

Toplam	1075	100,0
--------	------	-------

Araştırmada öncelikle 'Araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların cinsiyetlerine göre daǧılımları nasıldır?' sorusuna yanıt aranmıştır. Tablo 3'te sunulduǧu gibi; araştırma konusu kitaplarda toplamda 1075 kahraman tespit edilmiştir. Tespit edilen bu kahramanların 219'u kadın, 272'si ise erkektir. Bu durum, kitaplarda yer alan kadın ve erkek kahramanların oranının birbirine yakın olduǧunu, ancak erkek kahramanların %25,3 oranla kadınlardan (%20,4) daha fazla yer aldıklarını göstermektedir. Yine tabloda sunulduǧu gibi, tespit edilen kahramanların 584'ünün cinsiyeti belirsizdir. Kahramanların cinsiyetlerindeki bu belirsizliǧi, ilgili kahramanların hayvanlar, bitkiler veya cansız varlıklar dünyasından seçili olmalarıyla açıklamak mümkündür. Araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanların meslek gruplarına göre daǧılımlarının frekansları ve yüzdeleri oranları, Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Kahramanların Meslek Gruplarına Göre Daǧılımları

Meslek Grupları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yöneticiler	17	1,6
Profesyonel Meslek Mensupları	42	3,9
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Meslek Mensupları	5	0,5
Hizmet ve Satış Elemanları	26	2,4
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	10	0,9
Zanaatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	10	0,9
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	6	0,6
Belirsiz	959	89,2
Toplam	1075	100,0

Araştırmanın bu noktasında 'Araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanların meslek gruplarına göre daǧılımları nasıldır?' sorusuna yanıt aranmıştır. Tablo 4 incelendiğinde; araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların %89,1'inin mesleǧinin belirsiz olduǧu görülecektir. Tablo 4'ün incelenmesinin devamında; kitap kahramanlarının %3,9'unun profesyonel meslek mensubu, %2,4'ünün hizmet ve satış elemanı, %1,6'sının yönetici olduǧu anlaşılacaktır. Yukarıdaki tablonun incelenmesinin devamında, kitap kahramanlarının %0,9'unun nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanı, yine %0,9'unun zanaatkâr ve ilgili iş çalışanı, %0,6'sının nitelik gerektirmeyen iş çalışanı ve %0,5'inin teknisyen, tekniker ve yardımcı meslek çalışanı olduǧu görülecektir.

Yukarıda sözü edilen meslek grupları altında yer alan mesleklerin neler olduǧuna ilişkin bilgiler ise, Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Meslek Grupları ve Meslek Grupları Altında Yer Alan Meslekler

Meslek Grupları	Meslek Grupları Altındaki Meslekler
Yöneticiler	Başkan, yönetici, kral, padişah, vezir, hükümdar, lider
Profesyonel Meslek Mensupları	Astronot, bilim insanı, doğa kâşifi, diş hekimi, doktor, öğretmen, gazeteci, hemşire, palyaço, müze görevlisi, ressam, veteriner, yazar
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Pilot, futbolcu, şoför
Hizmet ve Satış Elemanları	Yumurtacı, yüncü, trafik polisi, bekçi, manav, itfaiyeci, hostes, görevli, hasta bakıcı, garson, biletçi, bakkal, aşçı
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Avcı, bahçıvan, balıkçı, çiftçi, çoban, çoban yardımcısı,
Zanaatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Camcı, demirci, fırıncı, kasap, marangoz, pastacı, terzi
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	İşçi, usta, yol işçisi

Araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların mesleklerinin ve cinsiyetlerinin Ki-Kare testine ilişkin bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Kahramanların Mesleklerinin ve Cinsiyetlerinin Ki-Kare Testine İlişkin Bulgular

Meslek Grupları		Kahraman Cinsiyeti			Toplam
		Bilinmiyor	Erkek	kadın	
Yöneticiler	(f)	2	15	0	17
	(%)	11,8	88,2	0,0	100,0
Profesyonel Meslek Mensupları	(f)	17	10	15	42
	(%)	40,5	23,8	35,7	100,0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	(f)	0	5	0	5
	(%)	0,0	100,0	0,0	100,0
Hizmet ve Satış Elemanları	(f)	8	15	3	26
	(%)	30,8	57,7	11,5	100,0
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	(f)	4	4	2	10
	(%)	40,0	40,0	20,0	100,0
Zanaatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	(f)	4	4	2	10
	(%)	40,0	40,0	20,0	100,0
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	(f)	3	3	0	6
	(%)	50,0	50,0	0,0	100,0
Toplam	(f)	38	56	22	116
	(%)	32,8	48,3	19,0	100,0

$X^2=38.043p=0.000$

Araştırmanın bu aşamasında 'Araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen meslekler, kahramanların cinsiyetlerine göre farklılık gösteriyor mu?' sorusuna yanıt aranmıştır. Tablo 6 incelendiğinde araştırma kapsamında incelenen kitaplarda yer alan kahramanların

mesleklerinin, kahramanların cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($X^2=38.043$, $p<0.05$). Tablonun incelenmesinin devamında; cinsiyeti kadın olan kahramanlara en çok 'Profesyonel Meslek Mensupları' grubu altında yer alan mesleklerin verildiği, cinsiyeti erkek olan kahramanlara ise en çok 'Yönetici' ve 'Hizmet ve Satış Elemanları' grupları altında incelenen mesleklerin atfedildiği anlaşılabacaktır. Ayrıca, cinsiyeti kadın olan kahramanlara 'Yöneticiler', 'Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları' ve 'Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar' grupları altında yer alan mesleklerin hiç verilmediği görülecektir. Araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanların mesleklerinin ve yazarların cinsiyetlerinin Ki-Kare testine ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Kahramanların Mesleklerinin ve Yazarların Cinsiyetlerinin Ki-Kare Testine İlişkin Bulgular

Meslek Grupları	Yazar Cinsiyeti		Toplam	
	Kadın	Erkek		
Yöneticiler	(f)	15	2	17
	(%)	88,2	11,8	100,0
Profesyonel Meslek Mensupları	(f)	36	6	42
	(%)	85,7	14,3	100,0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	(f)	4	1	5
	(%)	80,0	20,0	100,0
Hizmet ve Satış Elemanları	(f)	24	2	26
	(%)	92,3	7,7	100,0
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	(f)	7	3	10
	(%)	70,0	30,0	100,0
Zanaatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	(f)	8	2	10
	(%)	80,0	20,0	100,0
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	(f)	4	2	6
	(%)	66,7	33,3	100,0
Toplam	(f)	98	18	116
	(%)	84,5	15,5	100,0

$X^2=4.728$ $p=0.579$

Araştırmanın bu aşamasında 'Araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen meslekler, yazarların cinsiyetlerine göre farklılık gösteriyor mu?' sorusuna yanıt aranmıştır. Tablo 7 incelendiğinde; araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanların mesleklerinin, yazarların cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği ($X^2=4.728$, $p>0.05$); yazarın kadın ya da erkek olmasının, kitapta yer alan kahramanların meslekleri üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı anlaşılabacaktır. Tablonun incelenmesinin devamında; kadın ve erkek yazarların kitap kahramanlarına en çok atfettikleri mesleklerin, 'Profesyonel Meslek Mensupları' grubu altındaki mesleklerden seçili olduğu görülecektir.

Araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların mesleklerinin ve yazarların yerli ya da yabancı olma durumlarının Ki-Kare testine ilişkin bulgular Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Kahramanların Mesleklerinin ve Yazarların Yerli/Yabancı Olma Durumlarının Ki-Kare Testine İlişkin Bulgular

Meslek Grupları	Yazarın Yerli/Yabancı Olma Durumu		Toplam
	Yerli	Yabancı	
Yöneticiler	(f) 17	0	17
	(%) 100,0	0,0	100,0
Profesyonel Meslek Mensupları	(f) 36	6	42
	(%) 85,7	14,3	100,0
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	(f) 3	2	5
	(%) 60,0	40,0	100,0
Hizmet ve Satış Elemanları	(f) 24	2	26
	(%) 92,3	7,7	100,0
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	(f) 10	0	10
	(%) 100,0	0,0	100,0
Zanaatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	(f) 9	1	10
	(%) 90,0	10,0	100,0
Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışanlar	(f) 6	0	6
	(%) 100,0	0,0	100,0
Toplam	(f) 105	11	116
	(%) 90,5	9,5	100,0

$$X^2=10.111p=0.120$$

Araştırmada son olarak 'Araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen meslekler, yazarların yerli ya da yabancı olması durumuna göre farklılık gösteriyor mu?' sorusuna yanıt aranmıştır. Tablo 8 incelendiğinde; araştırma konusu kitaplarda yer alan kahramanların mesleklerinin, yazarların yerli ya da yabancı olmaları durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği ($X^2=10.111$, $p>0.05$); yazarın yerli ya da yabancı olmasının, kitaptaki kahramanların meslekleri üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı anlaşılacaktır. Tablonun incelenmesinin devamında; hem yerli yazarların hem de yabancı yazarların kitap kahramanlarına en çok atfettikleri mesleklerin, 'Profesyonel Meslek Mensupları' grubu altında incelenen mesleklerden seçili olduğu görülecektir.

Sonuç, tartışma ve öneriler

Kitap kahramanlarına atfedilen mesleklerin karşılaştırılmasına odaklanan bu araştırmada; TRT Çocuk kitaplığından seçilen 202 kitap incelenmiştir.

Araştırmadan elde edilen ilk sonuca göre; araştırmaya konu kitaplarda yer alan kadın ve erkek kahramanların oranı birbirine yakındır. İncelenen kitapların yazarlarının cinsiyetleri, kadınlar lehine fazla olsa da kadın yazarların, kitap kahramanı geliştirme yolunda cinsiyetçi bir yaklaşımla hareket etmedikleri söylenebilir. Kitaplarda kadın ve erkek kahramanlara birbirine yakın oranlarda yer verilmesi, cinsiyetçi yaklaşımın benimsenmediğini düşündürürken eşitlikçi bir anlayış izlendiği algısını da oluşturmaktadır. Anderson & Hamilton (2005) ile Gündüz Şentürk (2015) araştırmalarında incelenen çocuk kitaplarında, kadın ve erkek kahramanların oranı birbirine yakındır. Sözü edilen

araştırmaların sonuçları, mevcut araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Buna karşın Kaynak & Aktaş (2017) araştırmasında incelenen çocuk kitaplarında, kadın kahramanların erkek kahramanlara kıyasla daha fazla yer aldığı bildirilmektedir. Bu bağlamda, Kaynak & Aktaş (2017) araştırması ile mevcut araştırma sonucunun farklı olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmadan elde edilen başka bir sonuca göre; araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların meslekleri, kahramanların cinsiyetlerine göre farklılık göstermiştir. Bu sonuca göre cinsiyeti kadın olan kahramanlar daha çok profesyonel meslek mensubu, cinsiyeti erkek olan kahramanlar ise yönetici ile hizmet ve satış elemanı olarak gösterilmiştir. Ayrıca cinsiyeti kadın olan kahramanlara yönetici, teknisyen, tekniker ve yardımcı profesyonel meslek ile nitelik gerektirmeyen iş gruplarından hiçbir meslek atfedilmemiştir. İncelenen kitaplarda kadın kahramanların ağırlıklı olarak profesyonel meslek gruplarında kurgulanmış olması ve diğer meslek gruplarının erkek kahramanlara atfedilmesi, yazarların bakış açısında toplumsal cinsiyet yaklaşımının ağır bastığını düşündürmektedir. Alanda yapılan benzer araştırma sonuçları, bu çıkarımı ve araştırma sonucunu destekler niteliktedir (Altan Arslan, 2000; Kaynak & Aktaş, 2017; Vatandaş, 2007). Altan Arslan (2000) araştırmasında ders kitaplarında kadın kahramanların öğretmenlik mesleğinde kurgulandığı; erkek kahramanların ise esnaf olarak betimlendiği açıklanmaktadır. Benzer şekilde Vatandaş (2007) araştırmasında da şoför ve yönetici meslek gruplarının erkek kahramanlara atfedilmiş olmasının altında cinsiyetler arası ayrışmaya gönderme niteliğinde bir yaklaşım bildirilmektedir. Mevcut araştırma sonucunda kadın kahramanlara daha çok profesyonel meslek atfedilmiş olması yönündeki sonucun bazı araştırma sonuçlarından farklı olduğu belirlenmiştir. Özen vd. (2022) araştırmasında incelenen kitaplarda kadın kahramanların ev hanımı rolünde kurgulandığı sonucu bildirilmiştir. Benzer şekilde Dilek (2014) ve Salman Erdem (2019) araştırmasında aynı sonucun tekrar ettiği görülmüştür. Ancak mevcut araştırma sonucu ve Özen vd. (2022), Dilek (2014), Salman Erdem (2019) araştırma sonucunun kadınlara atfedilen meslek gruplarının farklı kurgulanmış olmasına rağmen benzer olduğu ileri sürülebilir. Nitekim kadın kahramanların bazı meslek gruplarıyla kurgulanmaması ve toplumun kabul gördüğü kalıplar içerisinde resmedilmiş olması araştırmaların ortak sonucu olarak kabul edilebilir. Kadın kahramanlara modern yaşamın gereklerine uygun meslek atfedilmiş olsa da kadınların cinsiyet ayrışması bakış açısıyla belli meslek gruplarında verilmesi geleneksel anlayışın devam ettiğini göstermektedir. Geleneksel kalıp yargıların devam ettiğine ilişkin kanıt sunan bir başka araştırma da Somer Ölmez & Değirmenci (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Somer Ölmez & Değirmenci (2015) araştırmasında incelenen kitaplarda kadın kahramanlarda meslek çeşitliliği görülmezken erkek kahramanların meslek çeşitliliği yönüyle avantajlı olduğu bildirilmektedir. Diğer araştırma sonuçlarında rastlandığı gibi Somer Ölmez & Değirmenci (2015) araştırma sonucunda da kadın ve erkeğin yapacağı işler bakımından ayrıma gidilmiş ve öğretmenlik mesleği yalnızca kadın kahramanlarda; yöneticilik mesleği ise erkek kahramanlarda kurgulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen başka bir sonuca göre; araştırmaya konu kitapların yazarlarının tamamına yakını (%81) kadındır. Araştırmanın bu sonucuna benzer şekilde Özen vd. (2022) araştırmasında, incelenen çocuk kitaplarının yazarlarının yarısından fazlasının kadınlardan meydana geldiği ifade edilmiştir. Yine Kahraman & Özdemir (2019) tarafından yapılan araştırmada, incelenen çocuk kitaplarının yazarlarının erkeklere kıyasla daha çok kadınlardan oluştuğu rapor edilmiştir. Sözü edilen araştırmaların sonuçları, mevcut araştırmanın bu yöndeki sonucunu destekler niteliktedir. Araştırma sonuçları arasındaki bu paralellik, araştırmaların örneklem grubunun benzer olmasıyla açıklanabilir.

Yine araştırmadan elde edilen bir sonuca göre; araştırmaya konu kitaplarda yer alan kahramanların meslekleri, yazarların cinsiyetlerine göre farklılık göstermemiştir. Bu sonuca göre yazarın kadın ya da

erkek olma durumu, kahramanlara atfedilen mesleklerle ilişkili değildir. Benzer şekilde Özen vd. (2022) araştırmasında, yazarların cinsiyeti ile yazarlar tarafından kahramanlara atfedilen meslekler arasında anlamlı farklılık bulunmadığı bildirilmiştir. Bu sonuç, mevcut araştırmanın bu yöndeki sonucunu destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen son sonuca göre, araştırmaya konu kitapların yazarlarının tamamına yakını (%89,1) yerli yazarlardan oluşmaktadır. İncelenen kitaplarda yer alan kahramanlara atfedilen meslekler, yazarların yerli ya da yabancı olmaları durumuna göre farklılık göstermemiştir. Hem yerli hem de yabancı yazarların kitap kahramanlarına en çok atfettikleri meslekler; astronot, bilim insanı, doğa kâşifi, diş hekimi, doktor, öğretmen, gazeteci, hemşire, palyaço, müze görevlisi, ressam, veteriner ve yazar gibi 'Profesyonel Meslek Mensupları' grubu altında incelenen mesleklerden seçilidir. Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, araştırmalarda kitap yazarlarının yerli ya da yabancı olma durumuna göre belirlenen bir sınıflandırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle, bu sonuçla ilgili bir kıyaslama yapılamamıştır. Alanda bu yönüyle iç görü eksikliği olduğu düşünölmektedir. Araştırmalarda, kitapların yerli ya da yabancı yazarlardan meydana gelme durumunun da incelenmesi gerektiği önerilebilir.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, incelenen kitapların yazarının çoğunluk olarak kadınlardan oluşmasına rağmen eşitlikçi bir bakış açısının oluşmadığı anlaşılmaktadır. Yazarın kadın olması, kahramanların kurgulanma biçimini toplumsal cinsiyet bağlamından çıkaramamıştır. Alanda yapılan güncel çalışmalarda ulaşılan sonuçlarla önceki çalışmalarda ulaşılan sonuçlar arasında da önemli bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır. Kadınlara belli meslek gruplarının atfedilmiş olması, geleneksel kalıp yargıların devam ettiğini ve toplumdaki cinsiyet ayrımının kitaplarda kahramanların kurgulanma biçimi üzerinden aktarıldığını düşündürmektedir. Kadın olma ve erkek olma tanımını toplumsal yargılarla resmeden yazarlar, kahramanların meslek çeşitliliğini kadın ya da erkek olma özelliğine uygun şekilde biçimlendirmiştir. Bu bağlamda yazarların yaklaşım tarzı, eseri okuyan çocuğun toplumda hâkim olan değerleri algılama biçimini yönlendirmektedir yorumu yapılabilir. Yazarın kahramanı kurgulama biçimi, çocukların duygu ve düşünce dünyasının şekillenmesini yakından etkileyeceği için özel bir öneme sahiptir. Dolayısıyla çocukların duygu ve düşünce anlamında sağlıklı bir form geliştirmesi için çocuk edebiyatı eserlerinin dikkatli bir şekilde oluşturulması gerekmektedir.

Kaynakça

Basılı kaynaklar

- Altan Arslan, Ş. (2000). *Ders kitaplarında cinsiyetçilik*. T.C. Devlet Bakanlığı Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Anderson, D. A. & Hamilton, M. (2005). Gender role stereotyping of parents in children's picture books: The invisible father. *Sex Roles*, 52(3-4), 145-151.
- Çakmak Güleç, H. & Geçgel, H. (2006). *Çocuk edebiyatı*. (2. Baskı). Kök Yayıncılık.
- Çubukçu, H. & Sivaslıgil, P. (2007). İngilizce ders kitaplarında cinsiyetçilik. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(34), 25-32.
- Dilek, A. (2014). 4-6 yaş çocuk öykülerindeki kadın kahramanların mesleksenel analizi. *Journal Of Qafqaz University*, 2(1), 94-102.
- Esen, Y. & Bağlı, M. T. (2002). İlköğretim ders kitaplarındaki kadın ve erkek resimlerine ilişkin bir inceleme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2), 143-154.
- Gündüz Şentürk, S. (2015). *Okul öncesi dönem çocukları için basılan resimli öykü kitaplarının toplumsal cinsiyete ilişkin kalıp yargılar yönünden incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi.

- Gürşimşek, I. & Günay, D. (2005). Çocuk kitaplarında cinsiyet rollerinin işlenişinde kullanılan dilsel ve dildışı göstergelerin değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18), 53-63.
- International Labour Office. (2012). *International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08): Structure, Group Definitions and Correspondence Tables*. Geneva: International Labour Office.
- Kahraman, P. B. & Özdemir, H. (2019). Resimli çocuk kitaplarının toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13 (27), 64-85.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (23. Baskı). Nobel Yayınları.
- Karatay, H. (2011). Karakter eğitiminde edebî eserlerin kullanımı. *Turkish Studies International Periodical For The Languages Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 6(1), 1398-1412.
- Kaynak, D. & Aktaş, E. (2017). Okul öncesi hikâye ve masal kitaplarında toplumsal cinsiyet rolleri. *Ekev Akademi Dergisi*, (72), 67-85.
- King, W. R. & He, J. (2005). Understanding the role and methods of meta-analysis in IS research. *Communications of the Association for Information Systems*, (16), 665-686.
- Nodelman, P. & Reimer, M. (2003). *The pleasures of children's literature*. Allynand Bacon.
- Özen, M., Baysan, M. P., Koyunoğlu, E. & Yükselen, A. (2022). 3-6 yaş resimli öykü kitaplarındaki kadın ve erkek karakterlerin mesleki açıdan incelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 5(2), 77-90.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (Bütün, M. & Demir, S.B. Çev. Ed.) Pegem Akademi.
- Salman Erden, Y. T. (2019). *Resimli çocuk kitaplarındaki toplumsal cinsiyet olgusunun incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi.
- Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. (1. Baskı). Tudem Yayınları.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *İstanbul Journal of Sociological Studies*, (35), 29-56.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Internet kaynakları

- Türk Dil Kurumu. (t.y.). Meslek. İçinde *Güncel Türkçe Sözlük*. 11 Kasım 2022'de <https://sozluk.gov.tr> adresinden alındı.
- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu. (t.y.). TRT çocuk kitaplık. <https://www.trtcocuk.net.tr/>
- Somer Ölmez, B. & Değirmenci, G. Y. (2015). Resimli Çocuk Kitaplarının Toplumsal Cinsiyet Kavramı Açısından İncelenmesi. https://www.researchgate.net/publication/329935238_Resimli_Cocuk_Kitaplarinin_Toplumsal_Cinsiyet_Kavrami_Acisindan_Incelenmesi